Zestaw 29

KLASY PIERWSZE I DRUGIE

1. Na tablicy zapisujemy liczby od 1 do 10. Ścieramy dwie liczby i w ich miejsce wpisujemy ich sumę pomniejszoną o 1. Wykonujemy tę operację tyle razy, aż na tablicy zostanie tylko jedna liczba. Udowodnij, że niezależnie od tego, jak będziemy ścierać liczby, na końcu zawsze otrzymamy tę samą liczbę i podaj, co to za liczba.

Na początku suma wszystkich zapisanych liczb wynosi 55. Po każdym wykonaniu naszej operacji suma ta zmniejsza się o 1. Operację wykonujemy 9 razy (po każdym wykonaniu ilość liczb na tablicy zmniejsza się o 1), więc nasza suma zmniejszy się o 9 i zawsze wyniesie 46.

2. Dany jest okrąg O_1 o środku S oraz okrąg O_2, przechodzący przez S i przecinający okrąg O_1 w punktach A i B. Z punktu A poprowadzono prostą, przecinającą okrąg O_1 w punkcie C, a okrąg O_2 w punkcie D. Udowodnij, że trójkąt BCD jest równoramienny.

Najlepiej rozwiązać to zadanie korzystając z twierdzeń o kątach w kole oraz z twierdzenia o czworokącie wpisanym w okrąg.

Możliwe są 3 przypadki.

1 przypadek:

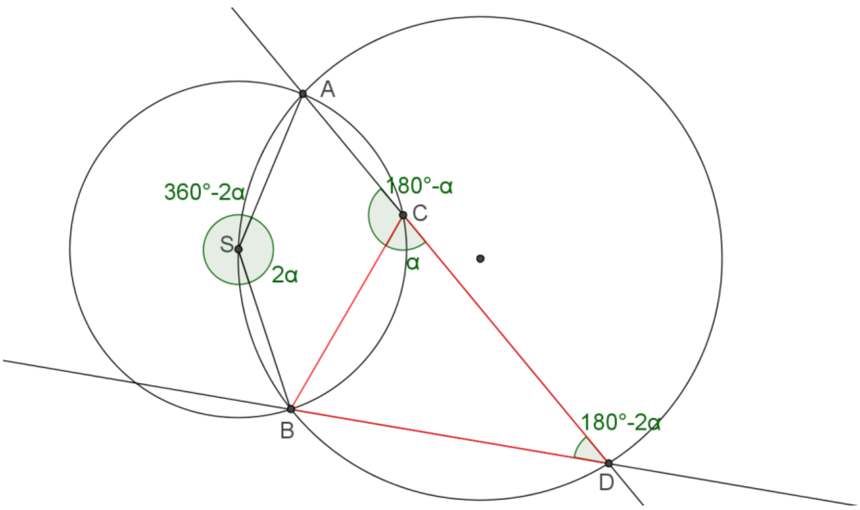

Oznaczmy przez α kąt BCD. Wówczas kąt BCA ma miarę $180^\circ - \alpha$. Kąt wklęsły ASB jako środkowy oparty na tym samym łuku, co BCA ma miarę 2α. Czworokąt $BDAS$ jest wpisany w okrąg, więc kąt BDA (a tym samym BDC) ma miarę $180^\circ - 2\alpha$. Pozostaje wyliczyć miarę kąta CBD:

$$CBD = 180^\circ - \alpha - (180^\circ - 2\alpha) = \alpha$$

Trójkąt BCD ma więc dwa kąty o mierze α, czyli jest równoramienny.

2 przypadek:

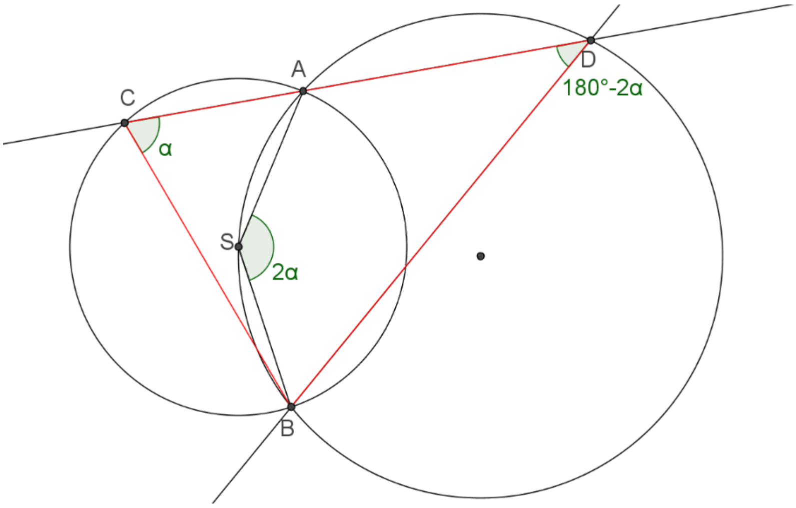

Oznaczmy przez α kąt BCD. Kąt BSA jako środkowy oparty na tym samym łuku ma miarę 2α. Czworokąt $BDAS$ jest wpisany w okrąg, więc kąt BDA (a tym samym BDC) ma miarę $180^{\circ} - 2\alpha$. Jak w przypadku 1 wyliczamy miarę kąta CBD i znów wychodzi nam α.

Przypadek 3.

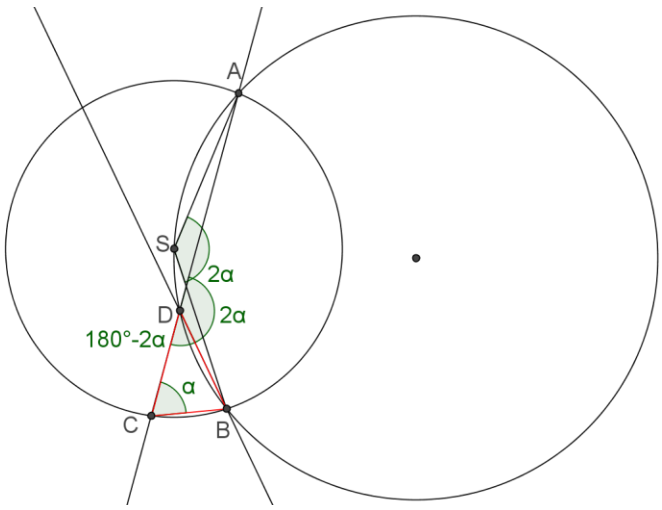

Znów oznaczmy przez α kąt BCD. Kąt BSA jako środkowy oparty na tym samym łuku ma miarę 2α. Kąt ADB jest w prawym okręgu oparty na tym samym łuku, co kąt BSA, więc też ma miarę 2α. Kąt CDB, jako do niego przyległy, ma miarę $180^{\circ} - 2\alpha$. Wyliczamy miarę kąta CBD i znów wychodzi nam α.

3. O liczbach a, b, c, d wiadomo, że spełniają układ równań:

$$\begin{cases} a + b + c + d = 101 \\ ab + cd = 200 \end{cases}$$

Udowodnij, że dokładnie jedna z tych liczb jest nieparzysta.

Gdyby wśród liczb a, b, c, d były same parzyste, same nieparzyste lub dwie parzyste i dwie nieparzyste, to pierwsze równanie byłoby sprzeczne, bo miałoby po lewej stronie liczbę parzystą, a po prawej nieparzystą. Gdyby z kolei były trzy nieparzyste, to drugie równanie byłoby sprzeczne, bo po lewej stronie byłaby liczba nieparzysta, a po prawej parzysta.

Jedynie, gdy wśród tych liczb jest dokładnie jedna nieparzysta, układ równań nie jest sprzeczny.

KLASY TRZECIE I CZWARTE

1. Dany jest trójkąt prostokątny o przyprostokątnych długości odpowiednio a i b. Na pierwszej z tych przyprostokątnych wybrano punkt P, a na drugiej punkt Q. Niech K i H będą rzutami prostokątnymi odpowiednio punktów P i Q na przeciwprostokątną. Jaka jest najmniejsza możliwa wartość sumy $|KP| + |PQ| + |QH|$? Odpowiedź uzasadnij.

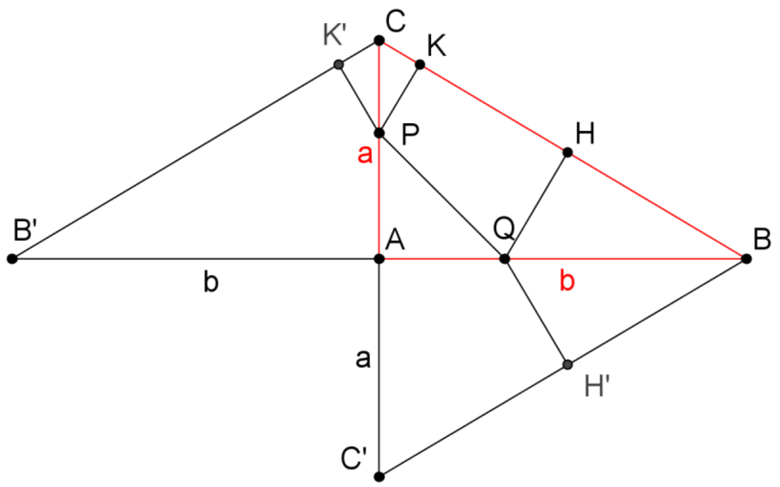

Wykażemy, że najmniejsza możliwa wartość interesującej nas sumy wynosi $\frac{2ab}{\sqrt{a^2+b^2}}$.

Oznaczmy wierzchołki naszego trójkąta przez A, B, C, jak na rysunku powyżej. Przekształćmy trójkąt ABC w symetrii względem prostej AB i oznaczmy przez H' obraz punktu H, oraz w symetrii względem prostej AC i oznaczmy przez K' obraz punktu K. Wówczas $|KP| + |PQ| + |QH| = |K'P| + |PQ| + |QH'|$. Długość łamanej $K'PQH'$ jest większa lub równa od odległości między odcinkami $B'C$ i $C'B$ (które oczywiście są równoległe), a ta odległość jest równa podwojonej wysokości trójkąta ABC opuszczonej na przeciwprostokątną czyli $\frac{2ab}{\sqrt{a^2+b^2}}$.

2. Mamy 17 liczb rzeczywistych. Wiadomo, że suma dowolnych dziewięciu spośród tych liczb jest większa od sumy pozostałych ośmiu. Wykaż, że wszystkie te liczby są dodatnie.

Oznaczmy nasze liczby przez $a_1, a_2, \dots, a_{17}$. Z warunków zadania wynika, że:

$$a_1 + a_2 + a_3 + a_4 + a_5 + a_6 + a_7 + a_8 + a_9 > a_{10} + a_{11} + a_{12} + a_{13} + a_{14} + a_{15} + a_{16} + a_{17}$$

oraz

$$a_9 + a_{10} + a_{11} + a_{12} + a_{13} + a_{14} + a_{15} + a_{16} + a_{17} > a_1 + a_2 + a_3 + a_4 + a_5 + a_6 + a_7 + a_8$$

Dodając te nierówności stronami i redukując wyrazy podobne dostajemy:

$$2a_9 > 0$$

czyli

$$a_9 > 0$$

W podobny sposób pokażemy, że wszystkie pozostałe liczby są większe od 0.

3. Wyznacz wszystkie liczby całkowite nieujemne n*, dla których liczba* $7^n + 2 \cdot 4^n$ *jest liczbą pierwszą.*

Dla $n = 0$ otrzymujemy liczbę pierwszą 3. Dla $n > 0$ otrzymujemy liczbę większą od 3 i podzielną przez 3, bo zarówno wszystkie naturalne potęgi siódemki, jak i wszystkie naturalne potęgi czwórki przystają do 1 modulo 3. Jedynym rozwiązaniem jest więc $n = 0$.